

ראיון חיים סנש, מלווה בספינה יחיעם

תאריך : 1.6.13 ו- 29.3.13

מראיין : דניאל ביטון- בר-אלי, מעגן.

בשנת 1941 בהיותו בן 15 וחצי עולה חיים, עם אחותו, לפלשתינה-א"י בקבוצת נוער. ביחד הם עושים את דרכם מטרבשט ברכבת לבודפשט, לקונסטנצה ומשם בספינה 'דאציה' לאינסטנבול ומשם ברכבת לדמשק ואח"כ לחיפה והם מגיעים לאפיקים. המסע נמשך כמעט שבועיים. הקבוצה שהיו נערים ונערות מסוטמו / טרנסליבניה /רומניה /הונגריה התפצלה . החלק הרומני לאפיקים , והחלק ההונגרי לאשדות יעקב . באפיקים מישו עובר הכשרה . הוא עובד באפיקים במסגרת פלוגת העבודה. וביחד אתו עולה גם אלימלך כנעני. באפיקים מחכה לו אחיו אליהו שהיה חייל בבריגדה .

באפיקים, מתגבשת קבוצה של 29 אנשים מגרמניה, אוסטריה צ'כיה, רומניה ומהקרפטים. לאחר שנתיים באפיקים מצטרף לקיבוץ מעגן בגרעין בחצר כנרת, .

ב - 1944 מתנדב לפלמ"ח בן 17 ומגיע להתאמן ברמת יוחנן . בין חבריו : נויפלד ראובן, גדליה ויואל פלגי. ב - 1945 מתגייס לפל"ים ומגיע לקיסריה לקורס מפקדי סירות. ההכשרה נמשכת שלושה חודשים. חבריו לקורס הם : פנחס טננבאום , משה קלין , בוטורוס, תרצה, רבקה הוז. עם סיום הקורס ועובר לקיבוץ מעברות.

ספינת מעפילים ראשונה – עוגנת ליד חוף שפיים , והחוליה של חיים מאבטחת את הורדת המעפילים . הם חוזרים ברגל לגבעת חיים. הערה : בתקופה זו מגיעה ספינת חנה סנש לנהריה 25.12.45 לפי מרדכי נאור סיפורי העפלה.

משתתף במבצע ליל הגשרים, בלילה שבין 16 ל-17 ביוני 1946 . החוליה נתפסה ושוחררה. בשבת השחורה (29.6.1946) הוא לא נעצר כי הוא נראה צעיר . ומסתתר במושב חרות לתקופה של 2-3 חודשים .

הישוב מקיים מו"מ עם הבריטים לקבל בחזרה את ספינת המעפילים "אנצו סירני" שנתפסה והועברה לחיפה (17.1.46). חיים אחראי על שיפוץ הספינה וקפטן מונדלו, הקברניט, אחראי על המלחים והימאים שעבדו בספינה .

צוות כולל פל"ים חברים מהקבוצה יוצאים למצרים : משה חיים וינקלר , פנחס טננבאום, יושקו נוטי , אליהו נצר, מוטי הוד, ובני קרביץ הם מפליגים למצרים עם 200 חביות סולר ריקות ודפנות כפולות, ומגיעים לאלכסנדריה . ומשם לג'נובה איטליה . הקבוצה מתפזרת , טננבאום וסנש עוברים למילנו. מוטי הוד נשלח לצ'כיה. תפקידם לארגן מכלים של חומר נפץ ולשלוח לארץ. סנש עובר לרומא ושוהה בה כשנה.

חיים עולה על הספינה יחיעם בנמל המוצא, נאפולי, (28.3.1948) בתפקיד ימאי. אלי זוהר אחראי על הספינה וחנה זוהר היא הגדעונית, האחראית על הקשר. באותה עת, ספינה שמגיעה מצרפת, ושטרם נקבע לה שם, נמצאת במצוקה ליד סן סטפנו (סרדיניה). הערה: יתכן שמדובר בספינת קוממיות (20.2.1948).

בסטרומבולי, מיצרי מסינה. היה צריך לתקן בעיה בספינה. וחיים מקבל את התפקיד. העבודה מתבצעת במפרצון ואז מגיעה סירת של המשטרה היוונית ויורה עליהם.

הספינה, מתגלית ע"י הבריטים. 3 משחתות גוררות אותה לחיפה אחרי ששתי משחתות נגחו אותה מכל צד. מישו (חיים) משתלב בין המעפילים. המעפילים מועברים באניית גירוש למחנות המעצר בפמגוסטה, בקפריסין. שם הוא פוגש שוב את משה קליין. חיים מדריך מעפילים במחנה. אחרי 2-3 חודשים מוברח מקפריסין אחרי הכרזת המדינה 15.5.48. באותה תקופה מוטקה קידר מדריך בקפריסין.

חוזר לגרעין מעגן בחצר כנרת יחד עם הבוגרים שהגיעו מאירופה ביניהם אליהו שנס, יוסקה לזר, יוסף קליין, זליקוביץ, יפה פומליאנו, מרדכי קידר (טאטא), יונה רוזן, אלימלך כנעני ויואל פלגי.

אח"כ טס שוב לאיטליה במסגרת הפלי"ם כדי להבריח נשק למלחמת העצמאות. ברומא מתאכסן במלון באטצ'י בויה אוניונה. ביצע משימות שונות בינהן "העברת" כספים למחנות המעבר באיטליה והכנת ציוד ומזון לאוניות עולים המפליגות ארצה.

עם העלייה של קיבוץ מעגן לקרקע נשלחו מגייסים להביא מועמדים כדי לחזק את הקיבוץ. בן-ציון דור שהיה אחראי על המשרד הארצי-ישראלי בוונה, אוסטריה גייס קבוצה שהגיעה לבארי איטליה. חיים מגיע לעודד את העולים. שם פוגש את יהודית ליכטמן, בת דודה של חוה קליין. כל זה קורה לקראת סוף שנת 1948. בינתיים בתקופה זו חיים "עושה לחיים" ברומא.

אז, עולה ברומא, כנוסע רגיל, באניית הנוסעים קדמה למדינה הצעירה שקולטת את עקורי המחנות. בנמל חיפה, מישו פוגש מישהו שרוצה לקחת אותו לסרפנד כדי לקבל משכורת אך מישו מחליט לוותר על מה שהגיע לו מהשליחות. ומגיע למעגן ומתחיל לעבוד כטרקטוריסט.

מתחתן עם יהודית ונולדים להם שני ילדים.